

PREGLED ESKONTNIH STOPA I
ZATEZNIH KAMATA U 2008 I 2009.

Tek. br.	MJESEC/ GODINA	ESKONTNA STOPA HNB U %		ZATEZNA KAMATA	
		mjesečna	god.	Između poduzetnika, državnih tijela i dr. god.	Između poduzetnika i građana god.
	2008.	-	9,0	17,0	14,0
	2009.				
1.	Siječanj	0,7346052	9,0	17,0	14,0
2.	Veljača	0,6632792	9,0	17,0	14,0
3.	Ožujak	0,7346052	9,0	17,0	14,0
4.	Travanj	0,7108243	9,0	17,0	14,0
5.	Svibanj	0,7346052	9,0	17,0	14,0
6.	Lipanj	0,7108243	9,0	17,0	14,0
7.	Srpanj	0,7346052	9,0	17,0	14,0
8.	Kolovoz	0,7346052	9,0	17,0	14,0
9.	Rujan	0,7108243	9,0	17,0	14,0
10.	Listopad	0,7346052	9,0	17,0	14,0
11.	Studen	0,7108243	9,0	17,0	14,0
12.	Prosinac	0,7346052	9,0	17,0	14,0

5. STOPA DISKONTNE (ESKONTNE) STOPE HRVATSKE NARODNE BANKE

Temeljem Zakona o Hrvatskoj narodnoj banci (Nar. nov., br. 36/01. i 135/06.), donesena je Odluka o diskontnoj (eskontnoj) stopi Hrvatske narodne banke (Nar. nov., br. 132/07.). Diskontna (eskontna) stopa HNB-a je 9% godišnje. Danom stupanja na snagu nove Odluke, prestaje važiti Odluka o eskontnoj stopi Hrvatske narodne banke (Nar. nov., br. 120/02..).

Odluka je stupila na snagu 31. prosinca 2007.

Zajmovi, kamate i porezi u 2009.

Kamatne stope se slobodno ugovaraju, ali do visine najviše stope ugovorenih kamata koje proizlaze iz čl. 26. ZOO-a vodeći računa o tome jesu li ugovaratelji trgovci ili građani (vidjeti pregled stopa na prethodnim stranicama izračunane prema visini eskontne stope od 9% godišnje na dan 1. siječnja 2009.). Kad je u pitanju zajmovni odnos poduzetnik ⇔ fizička osoba, treba imati na umu minimum kojeg određuju porezni propisi.

1. Ako zajam daje pravna osoba i obrtnik svojim zaposlenicima, članovima društva ili drugim fizičkim osobama (najviše 14% godišnje), treba ugovoriti **minimalno kamatu od 4% godišnje** sukladno čl. 14., st. 3. Zakona o porezu na dohodak (Nar. nov., br. 177/04. i 73/08.) kako ne bi morali obračunati dohodak u naravi i na to platiti porez (pririz i doprinose). Međutim svi takvi zajmodavci koji su obveznici poreza na dodanu vrijednost moraju mjesečno (ili tromjesečno) na odgovarajuću svotu kamata, također u visini od najmanje 4% godišnje, obračunati i PDV (primjenom preračunane stope PDV-a – 18,6992%, od 1. kolovoza 2009.). Navedeno proizlazi iz čl. 4. Zakona o PDV-u (Nar. nov., br. 47/95. do 76/07.) i čl. 51., st. 5. Pravilnika o porezu na dodanu vrijednost (Nar. nov., br. 60/96. do 34/08.).

2. Na kamate (osim zatezних do visine zakonske zatezne kamate) koje s temelja **danih zajmova međusobno zaračunavaju trgovačka društva ili obrtnici, obračunava se PDV. U slučaju beskamratnih pozajmica između trgovačkih društava ili obrtnika od 1. siječnja 2006. je uvedeno oporezivanje beskamratnih pozajmica uz pretpostavljenu (minimalnu) kamatnu stopu od 4% godišnje.** Jednako se postupa i kad je ugovorena stopa kamate niža od 4% godišnje, što znači da se PDV treba obračunati uvijek na kamatu od 4%. Ako je kamata viša, PDV se obračunava na ugovorenu (višu) kamatnu stopu, ako je davatelj zajma obveznik PDV-a. Hoće li se ta kamata platiti u međusobnim odnosima poduzetnika, to je ugovorna volja stranaka. No, za obračun kamata zajmodavac treba ispostaviti račun R-1 ili R-2. Navedeno proizlazi iz čl. 51., st. 5. Pravilnika o PDV-u.

3. Ako fizičke osobe daju zajam pravnoj osobi, primjenjuje se također odredba čl. 26. ZOO-a i najviša stopa kamata u visini od 14% godišnje (na bazi eskontne stope od 9%).

No, prilikom isplata kamata ovim zajmodavcima trgovačko društvo će morati obračunati i obustaviti porez na dohodak od kamata po odbitku po stopi od 35% i odgovarajući pririz (čl. 30. st. 3. Zakona u vezi sa čl. 51. st. 2. Zakona o porezu na dohodak). Ali, zajmovi se mogu od strane fizičkih osoba davati i beskamratno. Ako je obveznik PDV-a, tada mora izdati račun R-2 za kamate od minimalno 4% godišnje, no kamata se ne mora isplaćivati. Ako se isplati, smatra se dohotkom, (odnosno primitkom za fizičke osobe koje vode KPI), a PDV treba obračunati primjenom preračunane stope (18,0328).

4. Kamate koje plaćaju domaći poduzetnici inozemnim nebankarskim pravnim osobama (osim za kamate za nabavu opreme ili nabave dobara na robni kredit, te kamata koje se plaćaju inozemnim bankama ili drugim financijskim institucijama), pri plaćanju tih kamata obračunava se i plaća **porez po odbitku od 15% iz svote kamate** (čl. 31. Zakona o porezu na dobit – Nar. nov., br. 177/04. do 57/06.), osim ako je u primjeni međunarodni ugovor kad se postupa prema njemu. Za to domaći isplatiatelj treba osigurati propisanu potvrdu (v. Pravilnik o porezu na dobit). Detaljnije o tome u RRiF-u br. 7/06., str. 16., br. 9/06., str. 94. i br. 1/09.

Ako se pak kamate isplaćuju inozemnim fizičkim osobama koje su dale zajmove našim poduzetnicima, porez na dohodak od kamata po odbitku obračunava se uz uvažavanje odredbi ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja ako se primjenjuje (vidi pregled ugovora u ovom broju časopisa RRiF – STRUČNE OBAVIJESTI). U svim navedenim

kombinacijama pod ovom točkom kamata koja se isplaćuje ne podliježe oporezivanju PDV-om.

5. Kamate koje su ostvarene u poslovnim bankama, štedionicama i štedno-kreditnim zadrugama na kunsku i deviznu štednju, na pologe (po viđenju i oročene) na žiro, tekućem ili deviznom računu građana, ne smatraju se dohotkom (čl. 9. st. 1. Zakona o porezu na dohodak).

6. Zatezne kamate između povezanih osoba za dužnika su porezno **NERIZNATI rashod** prema čl. 7. st. 1. t. 9. Zakona o porezu na dobit, neovisno o tome je li ih zaračunalo tuzemno ili inozemno povezano društvo (vjerovnik) i neovisno o tome po kojoj je stopi zatezna kamata obračunana.

7. Kamate na zajmove između povezanih osoba, sukladno čl. 14. Zakona o porezu na dobit i čl. 37. Pravilnika o porezu na dobit, odnose se na zajmove između rezidenta i nerezidenta. Pritom razlikujemo:

I. TRGOVAČKO DRUŠTVO – REZIDENT DAJE ZAJAM POVEZANOM DRUŠTVU – NEREZIDENTU

- a) bez kamate → PDV na »kamatu« od 4% godišnje
→ osnovicu poreza na dobitak uvećati za kamatu od 9% god.
- b) s kamatom nižom od 9% god. → PDV na ugovorenu kamatu, ne nižu od 4% osnovicu poreza na dobitak uvećati za razliku kamate od 9% god i ugovorene kamate
- c) s kamatom od 9% → PDV na »kamatu« od 9% god.
→ ugovorena kamata je računovodstveni i porezni prihod!!

II. TRGOVAČKO DRUŠTVO – REZIDENT PRIMA ZAJAM OD POVEZANOG DRUŠTVA – NEREZIDENTA

- a) bez kamate → -
- b) s kamatom od 9% godišnje i nižom → ugovorena kamata je porezno priznati trošak
- c) s kamatom višom od 9% godišnje → razlika između ugovorene kamate i kamate obračunane po 9% god. porezno je **NEPRIZNATI RASHOD**

VAŽNO!!

Ako je zajam primljen od povezanog društva – udjeljčara (dioničara) nerezidenta, odnosno pravne osobe koja nije obveznik poreza na dobitak u RH (niti poreza na dohodak od kapitala) i drži najmanje 25% dionica ili udjela u kapitalu društva-dužnika, a svota njegova zajma premašuje četverostruku svotu njegova udjela – obračunana kamata dužniku iznad propisanog limita je **POREZNO NEPRIZNATI RASHOD**, neovisno o ugovorenoj kamatnoj stopi (čl. 8. st.1. Zakona o porezu na dobit). (MF. Kl.; 410 – 10/06 – 01/14, od 10. travnja 2006., PiP br. 7/06., str. 85)

Napomena: O računovodstvenom i poreznom položaju kamata smo pisali u časopisu RRiF br. 12/08., str. 23. i 3/09., str 82.

6. DEVIZNO POSLOVANJE¹

Poslovanje stranom gotovinom i kunskom gotovinom i čekovima u odnosima između deviznog rezidenta i nerezidenta uređeno je sljedećim aktima:

- Zakon o deviznom poslovanju (*Nar. nov., br. 96/03., 140/05., 132/06. i 150/08.- Uredba*)
- Odluka o načinu i uvjetima pod kojima rezidenti u poslovanju s nerezidentima mogu primiti

naplatu ili izvršiti plaćanje u gotovini u kuna, stranoj gotovini i čekovima (*Nar. nov., br. 54/06. i 132/07.*)

- Odluka o unošenju i iznošenju gotovine, čekova i materijaliziranih vrijednosnih papira (*Nar. nov., br. 111/03., 69/06. i 82/06. – isprav.,*)
- Zakonom o sprječavanju pranja novca (*Nar. nov., br.87/08.*)

6.1. STRANA GOTOVINA I ČEKOVI I KUNSKA GOTOVINA**6.1.1. Naplata**

Opis	Svota	Dokazi
Izvoz robe, odnosno usluga	Do 25.000,00 eura ili odgovarajuće protuvrijednosti druge valute, bez odobrenja Hrvatske narodne banke (dalje: HNB).	Jedinstvena carinska deklaracija (dalje: JCD) za robu, odnosno račun ili ugovor za uslugu. Predračun, ako je plaćanje/naplata unaprijed.
	Preko 25.000,00 eura mjesečno uz odobrenje HNB-a zbog opravdanog razloga.	
	Naplata u kunama je slobodna.	Nisu propisani.
Ugostiteljsko – turističke usluge: Noćenje Pansion Polupansion Prijevoz	Bez ograničenja i odobrenja HNB-a. <i>Pretpostavke: Registrirani rezidenti ili njihovi posrednici Dokumentacija na temelju koje se naplata strana gotovina mora se držati odvojeno. Pri prodaji putničkih i robnih isprava mora biti riječ o neposrednoj prodaji ili prodaji preko turističkih agencija za račun nerezidenta.</i>	

Naplaćena strana gotovina mora se položiti u poslovnu banku u roku tri dana od dana naplate.

Jedna transakcija (naplata) ne može biti veća od 15.000,00 eura, odnosno odgovarajuće protuvrijednosti druge valute odnosno 105.000,00 kn. Jedna transakcija može biti pojedinačna ili se može obavljati u više međusobno povezanih gotovinskih transakcija koje ukupno prelaze navedene svote.

6.1.2. Plaćanje

Opis	Svota	Dokazi
Uvoz robe, odnosno usluga	Do 3.000,00 eura mjesečno ili odgovarajuća protuvrijednost druge valute, bez odobrenja HNB-a.	JCD za robu, odnosno račun ili ugovor za uslugu.
	Preko 3.000,00 eura mjesečno, uz odobrenje HNB-a na temelju opravdanog zahtjeva.	
	Nema ograničenja u svoti za kunsko plaćanje.	Nisu propisani.

Pri plaćanju u stranoj gotovini treba provesti odgovarajuće postupke:

1. Nabaviti predračun za robu i/ili usluge
2. Podići, uz prilaganje predračuna, stranu gotovinu u poslovnoj banci (s deviznog računa ili je kupiti)
3. U roku 60 dana od dana podizanja gotovine poslovnoj banci treba predložiti dokaze da su novci iskorišteni za plaćanje primljene isporuke ili vratiti ih poslovnoj banci.

Promet stranom gotovinom dopušten je samo ako nije u suprotnosti s odredbama propisa kojim se uređuje oprezivanje dohotka.

6.2. DEVIZNA BLAGAJNA

Potrebe	Namjena	Svota prosječnog dnevnog blagajničkog maksimuma
Službeni put	Troškovi u vezi sa službenim putom.	• Do 1.500,00 eura, bez odobrenja HNB-a.
• Usluge u međunarodnom robnom i putničkom prometu. • Usluge pružanja hitne medicinske pomoći.	Troškovi u vezi s prijevozom sredstva i robe.	• Preko 1.500,00 eura na temelju odobrenja HNB-a na temelju opravdanog zahtjeva.
• Ugostiteljsko – turističke usluge (noćenje, pension, polupansion, prijevoz). • Usluge zračnih i morskih luka, marina, pristaništa, autocesta, usluge opskrbe stranih zrakoplova i brodova gorivom i mazivom i drugom potrošnom robom. • Prodaja robe s carinskog skladišta tipa D, putničkih i robnih voznih isprava.	Za vraćanje ostatka novca kupcu.	• Do 3.000,00 eura, bez odobrenja HNB-a. • Preko 3.000,00 eura na temelju odobrenja HNB-a na temelju opravdanog zahtjeva.

¹ Zadnji broj Narodnih novina koji je uključen u ovaj pregled je br. 100/09.

Prosječni dnevni blagajnički maksimum utvrđuje se tako da se zbroje dnevna stanja tijekom tromjesečja i dobiveni zbroj podijeli s brojem dana toga tromjesečja.

6.3. UNOŠENJE I IZNOŠENJE STRANE GOTOVINE I ČEKOVA I KUNA

Fizička osoba dužna je pri prelasku državne granice prijaviti cariniku svaki prijenos gotovine i čekova preko 10.000,00 eura ili odgovarajuće kunske protuvrijednosti.

6.3.1. Unošenje

Strana gotovina	
Nenamjensko	Slobodno
Kunska gotovina	
Od prodaje roba i usluga u prijevoznim sredstvima koja prometuju u međunarodnom prometu.	Slobodno, ali naplaćena samo od fizičkih osoba.
Za službeni put zaposlenika u prijevoznim sredstvima koja prometuju u međunarodnom prometu.	Slobodno do iznosa dnevnica za službeni put.

6.3.2. Iznošenje

Strana gotovina	
Nenamjensko (rezident fizička osoba)	<ul style="list-style-type: none"> Do 3.000,00 eura bez odobrenja HNB-a. Preko 3.000,00 eura uz odobrenje HNB-a.
Nenamjensko (nerezident)	Slobodno.
Radi plaćanja robe i/ili usluga u inozemstvu (rezident fizička osoba)	<ul style="list-style-type: none"> Do 3.000,00 eura bez odobrenja HNB-a uz predloženu Naloga 14. Preko 3.000,00 eura na temelju predračuna uz odobrenje HNB-a i uz pravdanje u roku 60 dana od dana podizanja gotovine.
Službeni put.	<ul style="list-style-type: none"> U visini navedenoj na Nalogu 14, uz putni nalog. U visini navedenoj na potvrdi pravne osobe, uz putni nalog.
Plaćanje uvoza robe i/ili usluga.	<ul style="list-style-type: none"> Do 3.000,00 eura bez odobrenja HNB-a. Preko 3.000,00 eura uz odobrenje HNB-a.
Kunska gotovina	
Nenamjenski (rezidenti)	<ul style="list-style-type: none"> Do 15.000,00 kn bez odobrenja HNB-a. Preko 15.000,00 kn uz odobrenje HNB-a.
Nenamjenski (nerezidenti)	Slobodno.
Od prodaje roba i/ili usluga u prijevoznim sredstvima koja prometuju u međunarodnom prometu.	Slobodno, ali naplaćeno samo od fizičkih osoba.

OPŠIRNIJE O NAVEDENOM MOŽE SE PROČITATI U:

- Devizni rezidenti nisu uvijek i porezni rezidenti. (*RRiF br. 11/07., str. 71.*)
- Neke rezidentne i nerezidentne fizičke osobe nemaju sva ograničenja u deviznom poslovanju kao „obične“ rezidentne i nerezidentne fizičke osobe. (*RRiF br. 11/07., 107.*)
- Kreditni poslovi (*RRiF br. 2/08., str. 175.*):
  - Kreditom se prema deviznim propisima ne smatra samo kredit prema odredbama Zakona o obveznim odnosima (Nar. nov., br. 35/05. i 41/08.)
  - Kredit s rokom dospijeca do godine dana može se odobriti samo određenim osobama
  - Samo neke osobe o kreditnim poslovima izvještavaju HNB
- Naplata kupoprodaje nekretnine koja se nalazi u Republici Hrvatskoj može se naplatiti samo u kunama (*Odluka o plaćanju i naplati u stranim sredstvima plaćanja, Nar. nov., br. 111/05., toč. VII. i VII.*)

Pravo međunarodnih plaćanja

 Dana 1. VII. 2007. stupila su na snagu jedinstvena pravila za dokumentarne akreditive UCP 600. Komentar tih pravila te objašnjenje za druge instrumente međunarodnog osiguranja plaćanja dao je u najnovijoj knjizi dr. sc. Branko Vukmir

Narudžbenica na kraju časopisa ili na e-mail rrif@rrif.hr

- Plaćanja koja su posljedica obračunskih oblika namire (cesija, asignacija, preuzimanje duga i dr.) nisu dopuštena u svim okolnostima (*RRiF 12/07., str. 128.*)
- Za otvaranje računa u inozemstvu rezidenti trebaju odobrenje HNB-a (*RRiF 12/06., str. 191.*)
- Samo u nekim okolnostima se mogu u Republici Hrvatskoj otvoriti posebni računi za devizno poslovanje (tzv. agencijski računi). (*Uputa za provedbu Odluke o uvjetima i načinu obavljanja platnog prometa s inozemstvom, Nar. nov., br. 136/05. do 132/07. i 4/08. – isprav., toč. 62 do 73*)
- Rezidentne osobe za poslovanje s nerezidentnim osobama vode se nadzorne knjige. (*RRiF br. 11/06., str. 130.*)

TELEFONSKI SAVJETI

dokup minuta možete obaviti na tel.

01/4699-760

ili narudžbom putem telefaksa:

46 99 766

7. GODIŠNJE AMORTIZACIJSKE STOPE ZA DUGOTRAJNU IMOVINU

Sukladno čl. 12. Zakona o porezu na dobit, amortizacija dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine priznaje se pravnim i fizičkim osobama (dohodašima) kao rashod u svoti obračunanoj na trošak nabave po linearnoj metodi primjenom godišnjih amortizacijskih stopa.

Pritom se dugotrajnom materijalnom i nematerijalnom imovinom smatraju stvari i prava čiji je pojedinačni trošak nabave veći od 2.000,00 kn i vijek trajanja dulji od godinu dana.

Godišnje amortizacijske stope mogu se podvučiti i porezno su priznati rashod, no ako porezni obveznik obračunava amortizaciju u svoti nižoj od porezno dopustive, tako obračunana amortizacija smatra se također porezno priznatim rashodom.

Napomena: Opširnije o obračunu amortizacije može se pročitati u časopisu RRiF br. 1/09.

GODIŠNJE AMORTIZACIJSKE STOPE ZA POJEDINE SKUPINE DUGOTRAJNE IMOVINE

	redovan otpis		ubrzan otpis	
	stopa %	koristan vijek	stopa %	koristan vijek
za građevinske objekte i brodove veće od 1000 BRT	5	20	10	10
za osnovno stado, osobne automobile	20	5	40	2,5
za nematerijalnu imovinu, opremu, vozila, osim za osobne automobile te za mehanizaciju	25	4	50	2
za računala, računalnu opremu i programe, mobilne telefone i opremu za računalne mreže	50	2	100	1
za ostalu nespomenutu opremu	10	10	20	5